

OBSAH:

Nebudu o tom mlčet.....	5
Slovo k Ereškigal	15
O čem jde řeč	20
Smutek soumraku zářijového	24
Vzkazy pro Adrianu	28
Z dopisů Svengalimu	31
A vítr duje stále silněji.....	35
Jít po proudu slov (Vladimír Gardavský)	42

Jít po proudu slov

Již s osmou sbírkou veršů (nepočítáme-li prvotinu Kabát můj větrný, uveřejněnou roku 1979 v samizdatové edici Kde domov můj) přichází plzeňský básník Roman Kníže. Už do knih veršů Fantasia suite, Divizny v dešti, Píseň o zelené lampě a Zvolání do mlhy zařadil i svoje uhrančivě litanické skladby, které proudem slov členěným do osobitých metafor a odhalujícím veškerou bídu světa neponechávaly čtenáře lhostejnými. Nyní, ve sbírce O čem jde řeč, zkomponoval Kníže z podobných básnických pásem poprvé celou knížku: Zdá se, že jde o hraniční pokus, co vše lze vyjádřit až horečnatým a eruptivně vyvěrajícím tokem slov.

Básník v interních dialozích s postavami mytickými i reálnými („Zdá se mi, že vidím Kirké/.../Zdalo se mi, že jsem si dopisoval s Homérem“) probírá nejrůznější události, kam až paměť sahá a co ji dovádí až k zbláznění („O co jde? / O čem je vůbec řeč? / Pořád dobrý / a najednou jsi v blázinci!“). Všelidská paměť je střídána osobní zkušeností, a proto se zde vynořují také motivy z oblasti divadelní stejně jako odkazy k charismatickému umělcovu otci. Spisovatelova návštěva v koncentračním táboře v Osvětimi posílila jeho skeptické vnímání skutečnosti a autor se jí nechal inspirovat i ve vstupní skladbě Nebudu o tom mlčet. Rovněž další nezhojená traumata dnešní doby (komunistická minulost, Tibet) nebo odlidštění současné konzumní civilizace jsou mu zdrojem trýzní, které nelze odehnat. Literát je dlouhodobě pronásledován nepřízní osudu v podobě zdravotních komplikací (z vnitřního dialogu se zdravotní sestrou vznikly i Vzkazy pro Adrianu) a ukazuje se, že takto stíhaný tvůrce daleko přesněji vnímá rozpory okolního světa a snáze se dobírá jádra věci.

Podstatné je, že poezie v Romanu Knížeti přes všechna zoufání utěšeně „hrká“. Přes motivy rozhorlení i vynořující se apokalyptické vize („A budou padat okřídlené užovky / a bezkřídlí havrani...“) je totiž zřejmé, že básník je stále neúnavným hledačem usmíření a naděje, byť takovéto „pátrání“ je obvykle korunováno sebeironickým vyzněním – či pádným sarkasmem.

Vladimír Gardavský